

Miljødirektoratet

Vår ref.:
PALDeres ref.:
[Navn]Dato:
27. oktober 2025

Høringsinnspill - forslag til endringer i vass- og avløpsanleggslova og Forurensningsforskriften om overvannsgebyr

Tekna er fagforeningen for 116 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge. Våre medlemmer bidrar med kunnskap, forskning og teknologi til en mer bærekraftig verden.

Innledning

Tekna viser til høring fra Miljødirektoratet med frist 15 oktober om overvannsgebyr. Saken er en oppfølging av NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Saken har ligget lenge til politisk vurdering og Tekna har tidligere etterlyst å få saken på høring. For Tekna er det viktig å bidra til at kommunene får et godt verktøy til å finansiere infrastruktur som håndterer et endret klima med hyppigere skybrudd. Overvann setter liv og helse i fare, skader eiendom og infrastruktur og forurenser vassdrag og fjorder.

Tekna støtter direktoratets forslag om å gi kommunene en hjemmel til å innføre et overvannsgebyr, som kan gi økonomiske muligheter til å redusere skader fra overvann på andre måter enn gjennom avløpsledningene. Kommunen har behov for å finansiere egne overvannsanlegg og for å gi økonomiske insentiv til private for etablering av overvannsanlegg på sine eiendommer. Dette er viktig for å få gjennomført tiltak uten at kostnadsbelastningen blir for høy for enkelthusstander og andre private aktører som vurderer å bygge overvannsløsninger.

Tekna er imidlertid redd for at forslaget fra direktoratet stiller for høye krav til utredninger og planer før kommunene kan skrive ut et overvannsgebyr. Kommunene og konsulentbransjen mangler kompetanse og kapasitet innen vann- og avløpsfeltet om hvordan risikoakseptnivå skal defineres og kostnadseffektivitet beregnes, slik forslaget krever. Det mangler også nasjonale veiledere og et nasjonalt kartsystem for at kommunene på en effektiv måte kan

tilfredsstille de strenge kravene i forslaget. For å møte disse utfordringene foreslår Tekna at den faste delen av gebyret innføres først for å finansiere utarbeidelse av planer, kunnskap og kompetanse som er nødvendig for å beregne den variable delen av et overvannsgebyr.

Tekna frykter at for strenge krav til planer og beregninger for innføring av overvannsgebyr vil gjøre at et slikt gebyr ikke blir tatt i bruk av kommunene. Dermed oppnås heller ikke formålet, som er å redusere skadene fra overvann og forurensing av vannmiljø.

Tekna har tidligere gitt politiske høringsinnspill om behovet for å øke midler til kommunene til å kartlegge og forebygge flom og ras. Vi ønsker også en statlig medvirkning for å innføre moderne avløpsrensing av nitrogen og fosfor, spesielt for nedbørsfeltet til Oslofjorden. Vi støtter også lavere moms på vann- og avløpstjenester. Disse statlige tiltakene er viktige for å holde de kommunale avgiftene nede, og for å kunne utbedre dagens infrastruktur på vann-, avløps- og overvannsområdet. Et eget overvannsgebyr vil kunne finansiere egne overvannsløsninger. Dette vil kunne gi mindre belastning på vann- og avløpssystemet, og kan bidra til å holde økningen i avløpsgebyret nede og til mindre forurensing fra overløp fra fellesledningene/avløpsledningene ved styrtregn.

Tekna foreslår at fast del av overvannsgebyret innføres først

Miljødirektoratets forslag har som formål å effektivisere gebyrstrukturen for kommunale avløpsanlegg. Kommuner må etter forslaget overføre sine overvannskostnader fra avløpsgebyret til overvannsgebyret. Dagens praksis med å lede overvann ned i avløpsledningene er ikke ønskelig. Dagens lovgivning gir imidlertid ikke kommunene anledning til å finansiere overvannsanlegg over avløpsgebyret. Et eget overvannsgebyr vil gi økonomiske muligheter til å få etablert flere overvannsanlegg, og samtidig minske belastningen på avløpsnett og gi muligheter for et senket avløpsgebyr. Direktoratet foreslår en gebyrmodell med en fast og en variabel del. Den faste delen foreslås å ikke overstige kommunens faste kostnader. Den variable delen foreslår å gjenspeile avrenningspotensialet fra den enkelte eiendom.

Tekna har tatt utgangspunkt i direktoratets forslag om en fast og en variabel del i vårt innspill til gebyrmodell, men vi ønsker en noe modifisert modell. Tekna mener at kommunene bør gis anledning til å kreve inn et overvannsgebyr i to trinn. Først et fast gebyr per eiendom, og deretter et variabelt gebyr. En slik to-trinns innføring av overvannsgebyr vil føre til mindre administrasjon og til at overvannsgebyret kan innføres raskt. I tillegg vil det gi kommunene anledning til å kreve inn overvannsgebyr før de skal utrede og dokumentere situasjonen i kommunen og utarbeide en plan – det sikrer finansiering av slikt arbeid. Og til slutt vil det også gi rom for nasjonale myndigheter til å lage all den veiledningen, kart og modeller som er nødvendige for å få et godt grunnlag for

innføring av en variabel del. Den variable delen, som er mer krevende å beregne, innføres etter hvert og vil kreve utarbeidelse av lokal forskrift. Noen mindre kommuner trenger kanskje ikke en variabel del og kan fortsette med den faste delen uten for mye administrasjon.

Tekna følger ikke direktoratets tanke om at et overvannsgebyr er betaling for en tjeneste på samme måte som vann- og avløpsgebyr er det. Overvannstiltak er en samfunnstjeneste som bidrar til at alle kan ferdes trygt og benytte fellesanlegg som parker og rekreasjonsområder i vassdrag og fjord uten fare for liv og helse. Selv ved skybrudd skal barn til skole, voksne til jobb, næringslivet skal transportere sine varer og ambulansen skal komme trygt fram. Et fast gebyr per eiendom kan gå til de tiltakene som koster mest, som eksempelvis trygge flomveier, kommunale fordrøyingsanlegg i parker o.l., reduksjon av forurensning, tiltak i mindre vassdrag og for å unngå erosjon og ras.

Alle grunneiere i kommunen bør bidra til å oppnå trygghet mot skader og forurensning forårsaket av overvann og betale ett gebyr per eiendom (eller for eksempel mer m² eiendom etter en tabell). Direktoratets forslag innebærer at store grunneiere, som private investorer og kommunen med kommunale veier og bygg kun vil betale ett fast gebyr. Et slikt system vil oppfattes som urettferdig.

Variabel del av overvannsgebyret innføres når kunnskap og planer er på plass

For å kunne innføre trinn 2 med en variabel del, trenger kommunene:

- a) Overvannsfaglig kompetanse som kan lede overvannsarbeidet. Med inntekter fra den faste gebyrdelen vil det være mulig å ansette en slik fagperson eller bygge opp intern kompetanse.
- b) Tilstrekkelig finansiering av kartleggingsarbeid, utredninger, modellering og planer m.m.
- c) Nasjonalt kart for alle typer overvannsløsninger og kunnskapsgrunnlag om hvordan risikoakseptnivå skal defineres, beregningene utføres, variabel del utformes m.m. Verken kommunene eller landets konsulenter har en enhetlig oppfatning eller metodikk for hvordan man bør gå frem.

Dette siste punktet, mener vi, er et nasjonalt ansvar. Tekna foreslår at direktoratet sammen med faglig ekspertise fra både kommuner og konsulentmiljøer bidrar til at nødvendig kunnskapsgrunnlag utarbeides. Dette gjelder følgende:

- Egen nasjonal veileder/retningslinjer som bl.a. definerer metode for beregning av risikoakseptnivå, metode og sjablongverdier for hvilke kostnader (kost og nytte for overvannsanleggene) inngår i samfunnsøkonomisk beregning og kostnadseffektivitet. I beregningene bør det inngå nytten knyttet til eksempelvis bedre helse ved åpne løsninger og

økt pris i nabolaget, samt følgeskader som ras/erosjon og økte kostnader pga. vassdragsflom i mindre vassdrag. I tillegg må det inngå bl.a. infiltrasjon, separering av ledningsnett og reduksjon av forurensning via overløp og fra veivann. Det kan også være aktuelt å tilrettelegge for innsamling av kostnadsdata i en nasjonal database.

- Det bør lages en veileder med noen modeller for beregning av den variable delen av overvannsgebyret f.eks. basert på håndtering av trinn 1 og 2 på eiendommen, arealdifferensiering og insentiver. (NIVA har i SPARE-prosjektet utforsket diverse insentivordninger og laget kart med arealdisponering.) Både vurdering av vannmengder og vannkvalitet bør inngå i beregningsgrunnlaget/modellen.
- Den nasjonale veiledningen bør også inneholde veiledning som angir kriterier for vurdering av overvannskvalitet (når ansees overvannet som forurenset og må renses), typiske rensetiltak og hvordan disse kan inngå i gebyrgrunnlaget.
- Det etableres et nasjonalt kart der både overvannsanlegg på overflaten og under bakken kan legges inn. Samtidig bør eieren av nyetablerte anlegg ved søknad om ferdigattest/midlertid brukstillatelse kreves å tegne inn (definere) egne overvannsanlegg i kart. Kartet må inngå i FDV-dokumentasjon og være tilgjengelig for grunneiere slik at de føler ansvar for drift og vedlikehold av disse anleggene.
- Kommunene bør vite avrenningsmengder og -hastigheter for å kunne dimensjonere nye overvannsanlegg. Det bør derfor tilbys en nasjonal overvannsmodell som alle kommunene vil kunne benytte, særlig de som ikke har utviklet egen overvannsmodell.

Tekna mener at miljødirektoratet må bidra til at nødvendig kunnskapsgrunnlag utarbeides slik at kommunene på en effektiv og rasjonell måte kan innføre en variabel del. Teknas medlemmer vil kunne bidra i utarbeidelsen dersom et slikt prosjekt utlyses.

Innføring av en variabel del av overvannsgebyret i trinn to vil kreve en lokal forskrift. Variabel del er klart mer ressurskrevende å administrere, og må være frivillig for kommunene. Særlig store kommuner vil slite med å utrede hele kommunen samtidig, så gradvis innføring bør være mulig.

Fordeling og størrelse av den faste og variable delen

Det frarådes å definere i nasjonal forskrift at den faste delen knyttes til faste kostnader og den variable delen til variable kostnader. Når kommunen innfører en variabel del og lager en lokal forskrift så bør de kunne definere størrelsen på den faste og variable delen fritt, basert på en plan og budsjett. Summen av fast og variabel del av overvannsgebyret må holdes innen selvkostprinsippet. Den variable delen bør da defineres tilstrekkelig stor slik at fratrekk vil gi tilstrekkelig insentiv til private grunneiere for etablering av egne overvannsløsninger.

Kommunene bør også gis mulighet til etablering av fond for finansiering av bl.a. uforutsette hendelser.

Overvannsanlegg må unntas erstatningsansvar

Det er et stort behov for å avklare hvilket ansvar for skader kommunene og private grunneiere påtar seg når de etablerer eller overtar eierskapet til overvannsanlegg, jf. forurensingslovens bestemmelser i § 24 a om objektivt ansvar. Verken kommuner eller private ønsker å sette seg i ansvar for skader etter skybrudd som et overvannsanlegg ikke klarer å håndtere. Dette er i dag en risiko som følger med å bygge og eie et overvannsanlegg. Dette fører til at private og kommuner lar være å etablere slike anlegg. Tekna mener at direktoratet må prioriterer arbeidet med å endre regler om ansvar for skade forårsaket av avløpsanlegg, slik regjeringen varslet i Meld. St. 26 (2022-2023). Erstatningsansvar for eiere av overvannsanlegg må defineres på bakgrunn av sin egenart og ikke som et avløpsanlegg. Direktoratet bør bruke denne muligheten til å tydeliggjøre ansvaret i lovverket og fjerne et viktig hinder for etablering av overvannsanlegg. Definisjonen av ansvar er grunnlaget for alt arbeid innen overvannshåndtering.

Avslutningsvis vil vi nevne at Tekna forutsetter at overvannsgebyret vil ha samme mva.-krav som vann- og avløpsgebyret.

For nærmere kommentarer til endringene i de enkelte bestemmelsene i Vass- og avløpsanleggslova og Forurensingsforskriften se vedlegg som følger. Kommentarene er behandlet av Teknas overvannsgruppe knyttet til fagnettverket Tekna klima.

Med vennlig hilsen

Sonja Lovise Berg
konst. generalsekretær

Vedlegg til Teknas høringsuttalselse

Nærmere kommentarer til endringene i de enkelte bestemmelsene i Vass- og avløpsanleggslova og Forurensingsforskriften.

Behandlet av Teknas nylig opprettede overvannsgruppe i fagnettverket Tekna klima.

Vass- og avløpsanleggslova

§ 3a ny bestemmelse

Kommentar:

Det er ikke hensiktsmessig å knytte overvannsgebyret til avrenning fra en eiendom. Regnet faller på alle eiendommer, og alle eiendommer har en avrenning med mindre det er en terrengforsenkning (dump) uten avrenning. Alle eiendommer bør derfor bidra til finansiering av overvannshåndteringen. Avrenningen vil også kunne gjelde mot grøfter langs kommunale veier eller dreneringen rundt bygg o.l. og ikke bare ledningsnett og overvannsanlegg. Også landbrukseiendommer bør inngå ettersom de vanligvis er drenert og der dreneringen munner ut i ledninger, grøfter langs kommunale eller fylkeskommunale veier eller i vassdrag – eller at avrenningen deres er mindre ved overflateavrenning. Til og med eiendommer i terrengforsenkning bør være med på å finansiere overvannshåndtering, slik at kommunen kan hjelpe dem med å avlede vannet via en ledning og redusere fare for oversvømmelse.

Hovedformålet med innføring av overvannsgebyret er å sikre samfunnet mot skader ved styrtregn og forurensning av vassdrag og fjord. Dette er en samfunnstjeneste – alle har behov for slike tjenester og følgelig bør alle eiendommer dele på denne basiskostnaden. Dette vil sikre samfunnet mot styrtregn (barna skal komme seg til skole, ambulanse skal kunne kjøre i regnet og eldre skal føle seg trygge i gatene) og mot at det lokale vannmiljøet ikke forurenses. Også de som har eiendom i en terrengforsenkning, og ikke har avrenning til et kommunalt overvannsanlegg, trenger å bruke tjenestene ellers i en kommune. De skal på jobb og barna på skole.

Forslag:

Overvannsgebyret bør knyttes til den samfunnstjenesten den representerer og ikke til avrenningen fra eiendom. Det bør deles likt på alle eiendommer i kommunen, eller etter for eksempel m² eiendom basert på en tabellinndeling eller andre kriterier. Vei-eier bør også betale overvannsgebyr.

§ 4 ny bestemmelse

Direktoratets forslag om at det skal være et årlig gebyr støttes.

Direktoratet bør fastsette egen forskrift til vass- og avløpsanleggslova fremfor å videreføre reguleringen i forurensningsforskriften. Det vil hjelpe kommunene å orientere seg i lovverket.

Forurensningsforskriften

§ 16-1 nytt tredje ledd

Kommentar:

Alle i kommunen bør betale for overvannstjenestene (trygge flomveier, rensing ved behov osv.) og dermed bør overvannsgebyret gjelde likt i hele kommunen og ikke bare et *område* med fastsatt overvannsgebyr. Det blir også svært viktig å definere hva som inngår i gebyrgrunnlaget for overvannsgebyret (og dermed skal skilles fra avløpsgebyret), se nedenfor.

§ 16A-1 Definisjoner

Kommentar og forslag:

Direktoratet skriver: «Med kommunalt overvannsanlegg menes i dette kapitlet...». Ordene «i dette kapitlet» bør fjernes. Det bør defineres generelt hva et overvannsanlegg er, og ikke bare hva som menes i dette kapitlet. I tillegg er ikke infiltrasjon nevnt. Videre bør man inkludere sikringstiltak mot overvannsflom (inklusive tiltak i mindre vassdrag der faren oppstår grunnet styrtregn), slik det også er beskrevet i høringsteksten.

Slik rettstilstanden er nå, foreligger det et objektivt ansvar for overvannsanlegg. Bransjen har lenge etterspurt en tydelig definisjon av overvann og overvannsanlegg for å unngå å bli objektivt ansvarlig for håndtering av overvann når begrepet defineres inn under avløp. Kommunale overvannsanlegg reduserer risikoen for skader som oppstrøms eiendommer ellers kunne påført nedstrøms eiendommer. Ved å håndtere vannet på en forsvarlig måte reduseres risikoen. Begrunnelsen for at ansvaret for overvannsanlegg skal gå lenger enn ansvaret for vassdragstiltak er også vanskelig å forstå, og dette gjør en helhetlig planlegging utfordrende. I tillegg påhviler det anleggseier en omvendt bevisbyrde etter forurensningsloven §59. Direktoratet bør bruke denne muligheten til å tydeliggjøre ansvaret i lovverket og fjerne et viktig hinder for etablering av overvannsanlegg. Definisjonen av ansvar er grunnlaget for alt arbeid innen overvannshåndtering.

Ordlyden i forslaget dekker alle anlegg for oppsamling og transport av overvann, inkl. fellesledninger. I høringsnotatet skriver direktoratet at kun overvannsledninger skal inngå i overvannsgebyret. Hvis kun overvannsledninger skal inngå, vil kommunene miste insitamnet til videre separering av ledningsnett og reduksjon av forurensningsutslipp via overløp og fra renseanlegg. De vil heller ikke kunne dekke de store kostnadene som kommunene har med håndtering av overvann i renseanleggene, overløpene og f.eks. spyling av grus fra fellesledningene. I tillegg vil det føre til store skjevheter i initielle kostnader mellom kommunene (noen med mange og noen med få overvannsledninger).

Det finnes beregningsmetoder for hvor mye spillvann som produseres i snitt per personekvivalent. Så andelen av overvann og spillvann i fellesledninger er mulig å definere. Overvannsdelen i fellesledninger bør inkluderes i definisjonen av overvann og overvannsanlegg.

Det støttes at tiltak i mindre vassdrag inngår i overvannsgebyret. Dette er hele ryggraden i overvannshåndteringen.

Det vil være formålstjenlig å definere alt som skal inngå i gebyrgrunnlaget og samtidig åpne for litt skjønn og innovasjon. Det er viktig at det ikke er tvil om at også følgende tiltak inngår: sikringstiltak mot overvannsflom og mot erosjon og ras, dreneringsledninger rundt bygg og i landbruket, vei- og jernbanekulverter, grøfter og rensesiltak o.l. Videre er det behov for å definere hvordan andel av overvann i fellesledninger skal beregnes og inkluderes, samt synliggjøre at også planlegging, modellering, drift og skjøtsel inngår. For at overvannsfunksjonen kan opprettholdes må også en andel av drifts- og skjøtselskostnader for anlegg som har et annet hovedformål, f.eks. gater og parker, inngå.

§ 16A-2 Rammen for gebyrene

Kommentar:

Første og annet ledd:

Det støttes at gebyret beregnes etter selvkost.

Forberedende kostnader som planlegging, utredninger, modellering og prosjektering bør inkluderes i teksten over nødvendige kostnader. Det støttes også at tilskudd til private overvannsanlegg skal inngå i gebyrgrunnlaget og at det gjelder alle, uavhengig av type eierskap til eiendommen.

Det bør vurderes om ordet «nødvendige» har en funksjon. Kommunestyret vil uansett måtte godkjenne budsjettene, foreslåtte tiltak og vil selv ønske å unngå alle unødvendige kostnader. I tillegg kan det komplisere spørsmålet om kommunen kan tilby tilskudd til private grunneiere når man samtidig kan kreve tiltak etter den nye § 22a i Vass- og avløpsanleggslova. Kommunen vil ofte trenge både pisk og gulrot for å få disse tiltakene gjennomført og slippe å bruke for mye administrative ressurser på klagehåndtering.

Tredje og fjerde ledd:

Det støttes at kommunene gis mulighet til å lage egne lokale forskrifter der de definerer beregning av overvannsgebyr og innkreving, men ikke som en premiss for å innføre overvannsgebyret.

Overvannsgebyret bør innføres i to trinn. I det første trinnet gis kommunene, via en nasjonal forskrift, anledning til å kreve en fast del av gebyret uten at kommunen må lage en komplisert forskrift og regelverk rundt dette.

Fjerde ledd hvor det kreves et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader støttes.

§16A-3: Krav til plan:

Kommentarer:

Dette punktet er kjernen i høringsforslaget og er svært vanskelig å oppfylle med dagens kunnskap og kostnadene ved å utarbeide slike planer. Selv de største kommunene vil ha problemer ettersom det kreves en plan for overvannshåndtering for en hel by, det vil si svært mange anlegg og alle disse skal vurderes med tanke på blant annet kostnadseffektivitet.

Ettersom det å utarbeide en slik plan er en premiss for å innføre et overvannsgebyr, vil svært få (om noen) kommuner være i stand til å innføre et overvannsgebyr. Kommunene må ha vurdert blant annet risikoakseptnivå, nytten av anlegget, herunder unngåtte skadekostnader, og anleggets kostnadseffektivitet før gebyr kan innføres. Og alt dette på et svært uklart faglig grunnlag om hvordan slike beregninger skal utføres. Det vil være mer rimelig å gjøre slike beregninger når det faglige grunnlaget foreligger og anlegget skal bygges. Da vil man ha utredet og vurdert ulike løsninger, konkludert, lagt i plan for det aktuelle nedbørsfeltet og fremmet et forslag for kommunestyret for finansiering.

Direktoratets krav til plan utløser et behov for grundig utredning av alternative løsninger for aktuelle nedbørsfelt slik at man velger en sammensetning av de mest kostnadseffektive anleggene. Det må også defineres et risikoakseptnivå basert på vurdering av kostnader og nytten mot risiko ved å unnlate å bygge dem. Bruk av klimajustert 100-årsregn vil antagelig vise svært høye kostnader og veldig mange anlegg. Så hvilket nivå det er samfunnsøkonomisk riktig å legge seg på, må utredes. Dette vil bli et dyrt og komplisert arbeid som selv de største konsulentvirksomhetene vil ha utfordringer med å utføre, ettersom det ikke finnes en nasjonal metodikk, sjablongverdier eller veiledning.

Forslag:

Det foreslås å innføre overvannsgebyret i to trinn:

trinn 1:

Knytt den faste delen av overvannsgebyret til den samfunnstjenesten overvannshåndteringen i kommunen representerer. Dette gjelder bl.a. etablering av flomveier, oversvømmelsesarealer, sikring av bygg og terreng mot erosjon/ras eller oversvømmelse, samt mot forurensning av vassdrag/fjord og andre kommunale oppgaver som vil gi samfunnet trygghet og forebygge skade og forurensning av miljøet. Drift og vedlikehold av dagens anlegg vil også inngå. I praksis vil man kunne si at den faste delen avspeiler trinn 3 i tretrinnsstrategien for overvannshåndtering.

I denne første fasen med kun den faste gebyrdelen vil kommunen også få inntekter som de kan benytte til planlegging, utredning og f.eks. ansettelse av overvannsfaglig person i kommunen.

Samtidig må nasjonale myndigheter, sammen med fagekspertise, raskt sørge for at det etableres nasjonale veiledere/retningslinjer, kart og modeller slik det er beskrevet i innledningen og dermed gi det nødvendige faggrunnlaget for utarbeidelse av overvannsplaner og innføring av den variable gebyrdelen. Det anbefales at utvikling av et nasjonalt kart for både åpne og lukkede overvannsanlegg baseres på videreutvikling av prosjektet «[Digitalisering av overvannsanlegg](#)» ledet av Oslo kommune v/PBE og støttet av klimatilpasningstilskudd i 2021.

Man bør også inkludere et samspill mellom de mange private tiltakene og kommunale fellestiltak – og ha et felles kart for dem. Det er i de siste årene etablerte veldig mange private overvannstiltak som ikke er synlig i noe kart og som følgelig antagelig ikke driftes optimalt.

trinn 2:

Etter en stund, når det nasjonale faggrunnlaget med veiledere og kart er ferdig og kommunene har modeller med avrenning, ansatt kompetanse og fått opplæring, kan kommunene velge å innføre trinn 2 med en variabel del. Dette vil kreve utarbeidelse og vedtak av en lokal forskrift. Det bør gis mulighet til å innføre den variable delen gradvis, dvs. kun i de områdene som er utredet. For store byer som Oslo kommune vil ikke det være mulig å utrede hele kommunen samtidig og lage en plan/kart med alle tiltak i hele kommunen.

Planen som kommunen utarbeider bør baseres på nedbørfelt, ikke definisjon av tettsted.

Ettersom den variable delen vil innføres først når veiledere og kart er tilgjengelige, vil kommunen få tid til å opparbeide seg kunnskap om egne etablerte overvannsanlegg, deres plassering, funksjon og samspill. I tillegg bør kommunene gis mulighet til å kreve at også private grunneiere skal definere i kart sine anlegg og deres funksjon, samt samspill med kommunens anlegg.

Samarbeid over kommunegrenser vil også være viktig i utarbeidelse av helhetlige, nedbørfeltbaserte overvannsplaner ettersom overvannet ikke stopper på kommunegrensen. Med et større tiltak i kommuner oppstrøms slipper kommuner nedstrøms med mindre tiltak og motsatt. Og ettersom overvann renner videre til vassdrag der fylkeskommunene har fått en sentral rolle som vassdragsmyndighet, så kunne man tenke seg at fylkeskommunene kunne få et utvidet mandat og være en pådriver og sentral part i utarbeidelse av slike planer. Den økonomiske siden av et kommunesamarbeid om felles tiltak bør også vurderes.

Forslaget om tilskudd til private grunneiere støttes slik det er formulert i forslaget. En tilskuddsordning må støttes av grundig informasjon om overvannshåndtering og aktuelle løsninger fra kommunens side.

§ 16A-4 Årsgebyr for overvann

Kommentar:

Det anbefales at kommunene gis mulighet til å innføre først den faste delen, og senere også den variable delen hvis det er ønskelig. Mindre folkerike kommuner som for eksempel bare har behov for å finansiere flomveier eller sikring mot erosjon/ras og lignende, vil da fortsette å bruke kun den faste delen og slippe økte administrative kostnader med et todelt system.

Det frarådes å knytte den faste delen til kommunens faste kostnader og den variable til variable kostnader som drift og vedlikehold. De faste kostnadene er svært mye større enn de variable kostnadene. Det vil svekke kommunenes muligheter til å gi insitamenter til private grunneiere om å etablere egne løsninger. Den variable delen vil bli så liten at det ikke har noen effekt å redusere den for de som bygger overvannsanlegg i privat regi. Det vil være mer hensiktsmessig å la fordelingen være opp til kommunen, innenfor selvkostprinsippet.

Det er positivt at kommunene får mulighet til å definere ulike gebyrsatser for den variable delen i forskriften. Blant annet eiendommer eller arealtyper med høy andel forurenset overvann, for eksempel veier, industriområder og store parkeringsplasser, bør kunne ilegges et høyere gebyr, noe som vil gi insentiv til lokale rensetiltak. I forskriftsteksten knyttes dette til vesentlig høyere kostnader med et overvannsanlegg. Det er mer hensiktsmessig å knytte det til et overvannssystem (avrenningssystem), og ikke et konkret overvannsanlegg.

Vi mener at bestemmelsen i femte ledd bør utgå, ettersom alle grunneiere i kommunen bør dele på den faste delen av årsgebyret. Dette vil også dekke eksempelvis tilfeller i utkantstrøk der det ikke er naturlig å lage en plan, men der overvann kan føre til erosjon og ras, slik vi har opplevd i det siste. NVE anbefaler kommunene å sjekke alle slike (ofte spredte) kritiske punkter (f.eks. kulverter/stikkrenner under vei/bane o.l.) og planlegge løsninger.

Vi er enig i at det er behov for unntak fra kravet om variabel del (eller reduksjon i et fastgebyr der man kun har innført et fast gebyr) for eiere av fast eiendom som benyttes til fellesanlegg for overvann. Dette gjelder f.eks. infiltrasjonsløsninger i en park, felles rensetiltak eller fordrøyningsløsning, sikringstiltak mot overvannsflom eller i vassdrag, overvannstiltak som forebygger erosjon og ras m.m. Begrepet fellesanlegg for overvann bør tolkes bredt ettersom alle slike tiltak vil bidra til å sikre samfunnet mot overvannsflom – noe som er hovedhensikten med overvannsgebyret.

Øvrige kommentarer

- Det står tydelig i høringsteksten at det er to årsaker til overvannsutfordringer: klimaendringer og fortetting. Hvordan kunne det gis insentiver også til mindre fortetting og nedbygging av grønnstruktur?
- Ras, ofte forårsaket eller påvirket av overvann, er kanskje det farligste utfallet knyttet til overvannshåndtering og overvannstiltak som sikring mot erosjon og ras bør inngå i overvannsgebyret.